

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 13. — ŠTEV. 13.

NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 16, 1912. — TOREK, 16. PROSINCA, 1912.

VOLUME XX. — LETNIK XX.

Lep napredek.

Z veseljem moramo naznani rojakom in rojakinjam, da je "Glas Naroda", edini slovenski dnevnik v Ameriki, dosegel število 8000 naročnikov! S takim številom naročnikov plačnikov se more ponašati pač le še en list v stari domovini. Ker vemo, komu je pripisovati ta lep napredok, se prisrno zahvaljujemo vsem podpornikom in sodelovalcem, in jih prosimo, da se v našalje potrudijo za razširjenje EDINEGA SLOV. DNEVNika v Ameriki. Le tako naprej, in "Glas Naroda" bude kmalu izhajal vsak dan na šestih straneh.

Lep vspeh je tudi s "Slovensko-Ameriškim Koledarjem". Od 7000 iztisov jih imamo v zalogni komaj še stotino. V dobrih dveh mesecih je bila rasprodana vsa zaloga do nezavnega ostanka, ki bode pa tudi zasezen v nekaj dneh.

Iz delavskih krogov. Vojaki proti štrajkarjem.

Položaj v Lawrence, Mass., je vedno resnejši. 30,000 tkalcev je že zaštrajkalo.

MILICA POKLICANA.

Premogarji v Pennsylvaniji zahtevajo priznanje unije in odpravo posredovalnih oblasti.

Lawrence, Mass., 15. jan. — Dve stotinji milice sta bili poklicani danes, da pomagata policiji pri njenem prizadevanju, preprečiti izgred štrajkujočih tkalec. Skoraj vse tekstilne tovarne v mestu so zaprte. Na delo je prišlo le malo število delavcev, katerih pa ni bilo dovolj, da bi mogli začeti z delom. Med policijo in štrajkarji je prišlo do spopadov, in ker je postajal položaj vedno resnejši, so morali poklicati milicijo vojaštvo. Število štrajkujočih tkalec znaša sedaj 30.000. Večina delavev je zaštrajkala, ker ni zadovoljna s skrajšanjem delavnega časa. Policej se poslužuje razum samokresov še nekega drugega sredstva, da ohrami sniž, namreč cevij požarne bramble, katere namejeri od časa do časa na razburjeno množico. V nekaterih tovarnah še delajo, a skoraj gotovo je, da bodo tudi tam kmalu moralni začeti delavnice.

Wilkesbarre, Pa., 15. jan. — Uradniki in delegati iz okrajev trdega premoga so imeli včeraj tukaj sestanek, nato so se pa odpeljali v Indianapolis, da se udeležijo letne konvencije premogarske unije.

Kakor se čuje, je pričakovati v okrajih trdega premoga v Pennsylvaniji premogarskega štrajka, ako delodajalec ne ugodijo zahtevam delavev. Dne 31. marea poteče namreč pogodba med premogarji in lastniku premogovrov. Delavevi bodo stavili slednje zahteve: dvajsetodstotno povisanje plače, kar vspriče dejstva, da so se povisale cene živilom v zadnjih 10 letih za 40 odstotkov, gotovo ni veliko; enoletni dogovor, ker so se izkazale pogodbe, sklenjene za dalj časa, kot v škodo delavev; plačo od tone in več od voza, ter osmurni delavni čas. Razun tega bodo zahtevali tudi odpravo posredovalnih oblasti, od katerih delavci nimajo nikake koristi.

Ravnodušen morilec.

Noblesville, Ind., 15. jan. — Harry Hiatt, ki je obtožen umora svoje žene, je tekom pričevanja priče, ki je izpovedala proti njemu, na obtožni klopi sladko zaspal. Zagovornik trdi, da je Hiatt blazen.

Senzacionelna razkritja o razpadu trofzeve.

Vodja klerikalcev v avstrijskem državnem zboru, Fuchs, napada avstr. inozemsko politiko.

PROTI AEHRENTHALU.

Odnošaji z Nemčijo niso najboljši, in Italija se energično pripravlja na vojno z Avstrijo.

Dunaj, Avstria, 15. jan. — V tukajšnjih političnih krogih so vzbudila razkritja klerikalnega vodje, barona Fuchsa, velikansko pozornost. Baron Fuchs je odkriti povadel tekom nekega svojega govorov v državnem zboru, da se Italija energično pripravlja na vojno z Avstro-Ogrsko, in da mora italijski kralj Viktor Emanuel, ko bode končana vojna v Tripoli, napovedati Avstriji vojno, ali pa oditi v progvanstvo.

Chiasso, Švica, 15. jan. — Nadalje zatrjuje baron Fuchs, da odnošaji z Nemčijo, ki so bili dosedaj naravnost izborni, niso ravno najboljši, in to vsled tega, ker Avstro-Ogrska ni marala podpirati svoje nemške zaveznic tekom marokanske krize. Tudi o tem se pritožuje, da s svojo narodno inozemsko politiko nimata ugodnih zvez z Rusijo.

Baron Fuchs je zahteval pri sedanjem delegatiju od skupnega ministra za zunanje zadeve, grofa Aehrenthalja, pojasnilo zaradi vladajočega nesoglasja med Nemčijo in Avstrijo, o katerem je dobro poučen. Ker pa Aehrenthal ni hotel dati na tozadnje vprašanje odgovora, meni baron Fuchs, da je opravičen javno izraziti svoje nezadovoljstvo z inozemsko politiko grofa Aehrenthalja.

HUDSON ZAMRZNJEN.

Pri Yonkersu je mogoče priti po ledu čez reko.

Prvi tektoni dvajsetih let je reka Hudson pri Yonkersu popolnoma zamrznila, tako, da je mogoče po ledu priti iz države New York v državo New Jersey. Na stotine oseb si je tudi privoščilo to uenavduo zabavo. Led je na nekaterih krajih še preečen, vendar ni znau noben slučaj, da bi se pod komu vdrl. Proti večeru so se drsali drsali na ledu, da je bilo veselje.

Na Hastings-on-Hudson je prisla vest, da sta zmrznili v bližini tega kraja dva vlačilna parnika in štiri barke, na katerih je 35 do 40 mož, 2 ženi in 4 otroci. Njihov položaj je precej nevaren. Na suhu ne morejo, ker je led pretekan, naprej ali nazaj tudi ne. Upati je, da jih reši posebno rešilno možto še tekom tega dne.

Denarje v staro domovino pošljamo:

za \$ 10.35	.....	50 kron,
za 20.50	.....	100 kron,
za 41.00	.....	200 kron,
za 102.50	.....	500 kron,
za 204.50	.....	1000 kron,
za 1020.00	.....	5000 kron.

Poštarna je visteta pri teh svetih doma se nekazane svote polnoporna izplačajo brez vinjarja odbitka.

Naše denarne pošiljatve izplačuje c. kr. poštni hranilni urad v 11 do 12 dneh.

Denarje nam poslati je najpričneje do \$50.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske so na Domestic Postal Money Order ali na New York Bank Draft.

FRANK SAKSER
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., N. E.
Cleveland, O.

Ital.-turška vojna Nevspehi Italijanov.

Italijansko vojno brodovje je obstrelevalo turške vojaške tabore ob obrežju.

NEZNATNE IZGUBE.

Velevlasti se trudijo, da bi prišlo kmalu do sklenitve miru med Italijo in Turčijo.

Aden, Arabija, 15. jan. — Tri tukajšnjih političnih krogov so vzbudila razkritja klerikalnega vodje, barona Fuchsa, velikansko pozornost. Baron Fuchs je odkriti povadel tekom nekega svojega govorov v državnem zboru, da se Italija energično pripravlja na vojno z Avstrijo, in da mora italijski kralj Viktor Emanuel, ko bode končana vojna v Tripoli, napovedati Avstriji vojno, ali pa oditi v progvanstvo.

Chiasso, Švica, 15. jan. — Nadalje zatrjuje baron Fuchs, da odnošaji z Nemčijo, ki so bili dosedaj naravnost izborni, niso ravno najboljši, in to vsled tega, ker Avstro-Ogrska ni marala podpirati svoje nemške zaveznic tekom marokanske krize. Tudi o tem se pritožuje, da s svojo narodno inozemsko politiko nimata ugodnih zvez z Rusijo.

Baron Fuchs je zahteval pri sedanjem delegatiju od skupnega ministra za zunanje zadeve, grofa Aehrenthalja, pojasnilo zaradi vladajočega nesoglasja med Nemčijo in Avstrijo, o katerem je dobro poučen. Ker pa Aehrenthal ni hotel dati na tozadnje vprašanje odgovora, meni baron Fuchs, da je opravičen javno izraziti svoje nezadovoljstvo z inozemsko politiko grofa Aehrenthalja.

PASEDNA HOTEL POGOREL.

Pasadena, Cal., 15. jan. — Pasadeni hotel, ki je bil posebno med turisti na dobrem glasu, je danes zjutraj pogorel. Skode je za 250 tisoč dolarjev.

BLIZZARD.

Strašen blizzard divja v New Foundland. Po nekaterih krajih je sneg visok do 35 čevljev.

BOJAKI, NAROCAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI IN NAJCENEJSI DNEVNIK!

Veličasten sprejem kardinala Farleya.

Visoki cerkveni dostenjanstvenik pristane jutri opoldne na Battery v New Yorku.

POZDRAV OTROK.

Na tisoče oseb bode tvorilo špalir pri sprevodu v krasno okrašeno katedralo.

IZGINILI BREZ SLEDU.

Policija je mnenja, da ima opraviti z roparji, katerih specialeeta so vložili v gostilne.

Newyorska policija poizveduje za roparje, ki so včeraj zjutraj usmrtili Simona Petersa v njegovem lokalnu in izpolni.

MESTA RAZDEJANA.

Pogajanja za cesarjev odstop so še vedno v teku. — Yuan Shi Kai napaden z bombo.

Peking, Kitajska, 15. jan. — Ce-

Zopet roparski humor v mestu New York.

Gostilničarja Simona Petersa so neznani roparji pobili v njegovem lokalnu in izpolni.

IZGINILI BREZ SLEDU.

Policija je mnenja, da ima opraviti z roparji, katerih specialeeta so vložili v gostilne.

MESTA RAZDEJANA.

Pogajanja za cesarjev odstop so še vedno v teku. — Yuan Shi Kai napaden z bombo.

Peking, Kitajska, 15. jan. — Ce-

Uporniki so masakrirali desetisoč Mandžurov.

Kitajskim cesarskim četam se je posrečilo prodreti blizu glavnega mesta province Shenzi.

FRANCOSKO MINISTRSTVO.

Na neki, nenadoma se ločeni ledeni plošči blizu Ganjuscia na Ruskem je odneslo 109 ribičev v morje.

PORTSMOUTH.

Portsmouth, Anglija, 15. jan. — V tukajšnjih ladjevljincih so po-

ložili danes podlagje za osmedvjeti dreadnought angleške vojne brodovje. —

FRANCOSKO MINISTRSTVO.

Na neki, nenadoma se ločeni ledeni plošči blizu Ganjuscia na Ruskem je odneslo 109 ribičev v morje.

FRANCE.

Paris, Francija, 15. jan. — Da se vstopili v novi kabinet tako odlični državniki, kakor Leon Bourgeois, Aristide Briand, Théophile Delcassé in Alexandre Millerand, je napravilo po vsem Francoskem globok utis. Vsi časopisi se bavijo z novim ministrstvom.

CHINA.

Shanghai, Kitajska, 15. jan. — Danes so v mestu proslavili ustavnove republike. Kitajske in inozemski banke so zavrnjene; inozemski trgovci so proslavili ta dan kot sopraznik.

Nankin, Kitajska, 15. jan. — Predsednik novovstanovljene kitajske republike, Sun Yat Sen, je sprejel danes vse v republikanski kabinet imenovanje uradnikov.

ASTRAHAN.

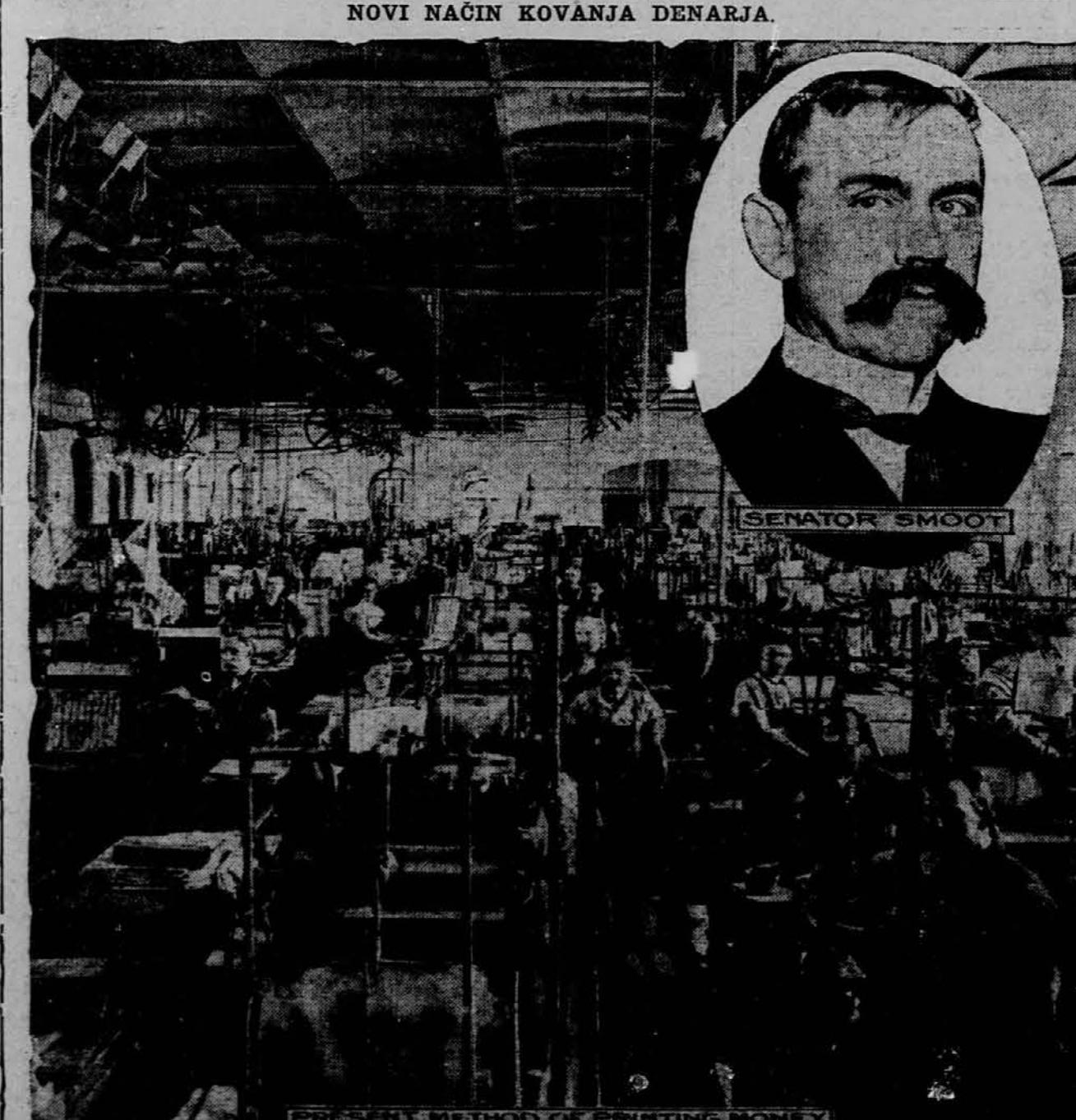
Astrahan, Rusija, 15. jan. — Blizu vasi Ganjuscia se je ne nadoma ločila velika ledena plošča, na kateri se je nahajalo 190 ribičev, ter jih odnesla v morje. Za ponesrečenimi sedaj kljub iskanju še ni nobenega sledu. Bašti se je, da so vsi utonili v Kaspijskem morju.

Madrid, Španija, 15. jan. — Ministrski predsednik Canalejas, ki je včeraj odstopil z vsemi člani ministrišči, je bil dovolj dobro dočakani. Ko bodo zgrajene še štiri druge velike bojne ladje, ki so v programu za 1911–12, bodo štelo angleško vojno brodovje 32 dreadnoughtov.

PARIS.

Paris, Francija, 15. jan. — Da se vstopili v novi kabinet tako odlični državniki, kakor Leon Bourgeois, Aristide Briand, Théophile Delcassé in Alexandre Millerand, je napravilo po vsem Francoskem globok utis. Vsi časopisi se bavijo z novim ministrstvom.

NOVI NAČIN KOVANJA DENARJA.

Senator Reed Smoot iz države Utah je predložil kongresu predloga, po kateri naj bi v prihodnjem zmrzljem in zmrzljem slaniku v skupini vrednosti \$500,000, je običajno blizu obrežja New Foundland v ledu. Ribiči se nahajajo v skrajni nevarnosti. Na brzozavnim potom poklicano ponoči je odredil pomožni zakladničar Bailey danes, da odplovjeta carinski ladji "Gresham" in "

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Slovenia Publishing Co.
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.
JANKO PLEŠKO, Secretary.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and
addresses of above officers: 82 Cortlandt
Street, Borough of Manhattan, New York
City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in
Canado \$3.00
" " " " " pod leta 3.00
" " " " " leto za mesto New York 4.00
" " " " " pod leta za mesto New York 2.00
" " " " " Evrope za vse leta 4.50
" " " " " pod leta 2.50
" " " " " četr leta 1.75

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan in
izvemni nedelji in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
issued every day, except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisements on agreement.

Dopisi brez polpisa in osobnosti se ne
natisnejo.

Denar naj se blagovoli pošljati po —
Money Order.

Pri spremembah kraja naravnih
pristopov, da se namudi prejšnje
bivališče naznani, da hitreje nadjemo
na naslovnik.

Dopisom in pošljatvam naredite ta na-
slov:

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.
Telefon 4687 Cortlandt.

Odrjava smrtne kazni.

Guverner države New York, Dix, se je izjavil te dni za odpravo smrtne kazni, ter je s tem spravilo do razgovora vprašanje, ki je bilo že večkrat predmet dolgih debat.

Oni, ki so za smrtno kazeno, navajajo, da nčinkuje ostršljivo Drugi zatrjujejo pa ravno naspromno, in se sklicujejo na dejstvo, kjer je odpravljena smrtna kazen in kjer se pripeti razmerni manj umorov.

Smrtna kazeno na najbrže nima nič opraviti s pogostimi umori. Nekateri narodi so namreč bolj magnjeni do nasilstev, drugi pa manj.

Cesar potrebuje pred vsemi, je reforma pravosodja. Iz statističnih podatkov je razvidno, da dobjijo na Angleškem, kjer se prijeti razmeroma manj umorov kakor pri nas, skoraj vsakega morebiten in ga kaznjuje. In sicer sledi takoj kazzen zločinu.

Pri nas dobjijo pa le majhen del morilcev, še manj jih je pa kaznovanih. Navadno traja več let predno je kazensko postopanje radi umora končno končano.

Tukaj bi bilo treba temeljiti izprenembe. Ako vedo zločine, da ne odidejo zasluženi kazni, pa najsibode kazen taka ali taka, se bodo prej trikrat premislili, predno se pregrevajo proti kaki poslavati.

Za odpravo smrtne kazni govorijo dejstvo, da mnogo porotnikov ne mara izreči smrtne odsude, medtem, ko bi prav gotovo spoznali obtoženega krivim, ako bi vedeli, da bode obsojen v dosmrtno.

Proti odpravi smrtne kazni pa ugovarjajo, da razsoda na dosmrtno ječo v skoraj vseh slučajih ne pomenuje tega, kar pravi. Tekom let se skoraj vedno najde kak guverner, katerega napotijo do tega, da se posluša svoje pravice pomilovanja. In taki zločinci, ki razpolagajo z velikimi dežurnimi sredstvi in vplivom, so skoraj prepričani, da bodo prej ali slej pomilovani.

Smrtna kazeno bode najbrže odpravljena, ker je zapuščina barbarskih činov, toda to zadevne izprenembe v bližnji bodočnosti ni pričakovati.

Padanje prebivalstva na Francoskem.

Pariski uradni list je nedavno objavil statistiko o gibanju prebivalstva na Francoskem za prvo polletje 1911. Iz te statistike je razvidno, da je število smrtnih slučajev za 18,279 večjo nego število porodov; zabeleženo je 404 tisoč 277 smrtnih slučajev na proti 385,999 porodov. Ta rezultat je tem neugodnejši, ker je bilo v prvem polletju 1910 21,819 porodov več nego smrtnih slučajev. Med drugim pokazuje ta statistika, da je skupno prebivalstvo v prvem polletju 1911 šteло na Francoskem 39,252,245 duš; zato je bilo sklenjenih 153,931 ločenih pa 6374.

Dobrotnik svojega naroda.

—

Te dni smo poročali o testamentu, s katerim je g. Ivan Fabjančič postavil družbo sv. Cirila in Metoda za svojo glavno dedino svojega premoženja in določil za narodne in dobrodelne namene različne legate. Štejemo si v dolžnost, da slovensko javnost seznanimo bližje z osebo tega dobrotnika svojega naroda.

Ivan Fabjančič je bil doma iz Dol. Logatea, kjer je bil njegov oče majhen posestnik. Služboval je kot dacev in potem kot revident pri užitniškem zakupu Grupe Dekleva in Lavrenčič in početku poznejje prevzel posestvo. Moral se je trdo boriti za vsakdanji krah, a bil je trezen, delaven in varčen in si tako pridobil svoje premoženje. V Logateu je sam obdelaval svoje posestvo, si sankuhal v živel tako skromno, da si se prave postelje ni nabolj, marveč je spal na slami. Z vinsko kupcijo si je znatno pomagal, kajti bil je imeniten poznavalec vina in je pomagal na dober glas vsaki gostilni, ki je od njega dobivalo vino. V Logateu je najraje občeval v gostilni Ferjančič, in ko je svoje posestvo prodal, je bil časih kar po več mesecih pri Ferjančiču nastanjen. Pred več leti je kupil v Podgori pri Gorici hišo in se je tja preselil, a tam mu ni ugajalo in pred širimi leti je prisel v Ljubljano. Tudi tu je živel nad vsem skromno. Nazadnje je stanoval v Plankarjevi hiši pri rdečem križu. Tam je imel majhno sobico z enim oknom, v katero je moral hoditi skozi skladišče. Soba je bila vlažna in brez peči, a skromni Ivan Fabjančič je bil zadovoljen. Postrežje ni imel nobene poskrbel, saj je vse sam in živel samotarsko. Zjutraj je šel vsak dan k maši, potem pa v Prešernovo kavarno. Obedoval je v najskromnejših gostilnah, popoldne pa se je štel. Zadnji čas se je najraje ustavil pri Čadu na Spod. Rožničku. Ničesar, a že prav ničesar ni imel ta mož od življenga. Bil je samošoj mož, natančen in vesten in trden v svojih nazorih. Bil je vse svoje življenje odločen pristaš narodno-napredne stranke. Bil je veren, a duhovnikom ni upal ničesar, bil je narenod in obsojal klerikalce, da zlorabljo vero in izdajajo slovensko narodnost. Že pred več leti, namreč 1. aprila, je v Logateu odločeno povedalo, da po njemu ne bo ničesar nič podvedoval in da bo vse svoje premoženje zapustil v narodne in v dobrodelne namene. In izpolnil je svojo obljubo. Kakor je živel tihom in skromno, tako tudi in skromno, vendar je biti član podpornega društva, katero je dobro za vsakega v slučaju bolezni. — Fran. J. Indof.

Dopisi.

—

Mollenauer, Pa. — Nimam kaj veselega poročila, pač pa žalostno novico, in sicer, da je dne 5. januarja neizprosna smrt pobrala iz sredine naše naselbine rojaka Frana Veganta. Kakor sem že zadnjicu poročal, prepeljali so ga dne 3. januarja v South Side bolnico v Pittsburgh, Pa., kjer je 5. januarja izdihnil svojo blago dušo. Ranjki je bil v najlepši starosti 30 let, doma izpod Št. Jurija Litije, kjer zapušča žaljučega očeta in dva brata. V Ameriki je bil kakih 6 in pol let in je bil ves čas zelo nesrečen. Kmalu natoto, ko je prisel v Ameriko, mu je zlomilo nogo v rovu na Fitz Henry, Pa., in ko je prisel iz bolnice, je tako nesrečno padel, da si je še roko zlomil. Lanskega leta meseča aprila je pa zbolel in bil v bolnici v McKeesportu operiran; meseca novembra je vnoči zbolel za boleznijo, vsled katere je sedaj umrl. Pokojnik je bil splošno priljubljen, ter član dveh podpredstav, in sicer društva "Orel", stev. 40 S. D. P. Z. West Newton, Pa., in društva "Svobodomisličci" stev. 169 S. N. P. J. v Mollenauer, Pa. Zadnje društvo mu je pripredilo lep pogreb, prvo pa ni moglo udeležiti vsled dajave, toda vendar je bilo zastopano po treh članih. Pogreb se je vršil dne 8. januarja, katerega so se udeležila društva: "Svobodomisličci" stev. 169, "Zvezda" št. 52 S. N. P. J. iz Broughton, Pa., in društvo sv. Barbare postajali št. 17 iz Broughton, Pa., z lastnimi, za kar se jim iskrenov zahvaljujem, ker so mu izkazali bratsko ljubezen. Omenim naj še, da se je tudi godba udeležila pogreba in mu zaigrala pažljivost in slovo. Pokopali smo ga na katoliškem pokopališču svete Ane v Castle Shannon, Pa. Najmiru počiva! — Torej, rojaki, zopet en dokaz, kako lepo in potrebljeno je biti član podpornega društva, katero je dobro za vsakega v slučaju bolezni.

Mollenauer, Pa. — Nimam kaj veselega poročila, pač pa žalostno novico, in sicer, da je dne 5. januarja neizprosna smrt pobrala iz sredine naše naselbine rojaka Frana Veganta. Kakor sem že zadnjicu poročal, prepeljali so ga dne 3. januarja v South Side bolnico v Pittsburgh, Pa., kjer je 5. januarja izdihnil svojo blago dušo. Ranjki je bil v najlepši starosti 30 let, doma izpod Št. Jurija Litije, kjer zapušča žaljučega očeta in dva brata. V Ameriki je bil kakih 6 in pol let in je bil ves čas zelo nesrečen. Kmalu natoto, ko je prisel v Ameriko, mu je zlomilo nogo v rovu na Fitz Henry, Pa., in ko je prisel iz bolnice, je tako nesrečno padel, da si je še roko zlomil. Lanskega leta meseča aprila je pa zbolel in bil v bolnici v McKeesportu operiran; meseca novembra je vnoči zbolel za boleznijo, vsled katere je sedaj umrl. Pokojnik je bil splošno priljubljen, ter član dveh podpredstav, in sicer društva "Orel", stev. 40 S. D. P. Z. West Newton, Pa., in društva "Svobodomisličci" stev. 169 S. N. P. J. v Mollenauer, Pa. Zadnje društvo mu je pripredilo lep pogreb, prvo pa ni moglo udeležiti vsled dajave, toda vendar je bilo zastopano po treh članih. Pogreb se je vršil dne 8. januarja, katerega so se udeležila društva: "Svobodomisličci" stev. 169, "Zvezda" št. 52 S. N. P. J. iz Broughton, Pa., in društvo sv. Barbare postajali št. 17 iz Broughton, Pa., z lastnimi, za kar se jim iskrenov zahvaljujem, ker so mu izkazali bratsko ljubezen. Omenim naj še, da se je tudi godba udeležila pogreba in mu zaigrala pažljivost in slovo. Pokopali smo ga na katoliškem pokopališču svete Ane v Castle Shannon, Pa. Najmiru počiva! — Torej, rojaki, zopet en dokaz, kako lepo in potrebljeno je biti član podpornega društva, katero je dobro za vsakega v slučaju bolezni.

Drugo sredstvo za avtomatično stojnost je to, da obračamo desno in levo krilo nosilnega krova malo navzgor, tako, da ima krov, pogledan od spredaj, obliko črke "V". To opazujemo večkrat tudi pri ptičjih krileh. Ta uredba učinkuje tako-le: Ako se na primer letalo nagnje na desno, se odtoka zrak na lev strani navzgor in upor tu se zmanjšuje, medtem ko se na desni poveča, ker se zrak ne more odtekati. Z uporom se pa poveča tudi vzgon na desni in pomanjša na lev; letalo se torej vrzavljava. Ta uredba je sicer boljša, nego so bile Farmarne plošče med krovom, vendar nudi stranskim vetrovom več opor.

Kakor vidimo, se mora avtomatično stojnost plačati z marsikaterim nedostatom. Vendar so francoski aeroplani, posebno Bleriotovi enokrovni, mnogo več v rabi, nego Wrightovi. Louis Bleriot je glavni zastopnik enokrovnikov. Znan je posebno vsled poleti čez Canal la Manche (med Francijo in Anglijo) dne 25. julija 1909. "Bleriot" je zetel s tem svojim poletom načrtnost v zgodovino, piše neki strokovnjak, Francija ga je imenovala takoj vitezom častne legije in Paris ga je vspredel pri povratku kakor triumfuirajočega zmagovalca.

Nosilni krov Bleriotovega monoplana ima razpetino 8.60 m in površino 14 štirinajstih metrov. Dolgost aeroplana je 7.80 m. Medtem, ko so pri biplanih Voinisin in Wright vsi težki predmeti pritrjeni na spodnji nosilni krov, ima Bleriotov aeroplans, kakor sploh vsi monoplani, truplo, na katere so pritrjeni vsi deli aeroplana. Podaljšek tega trupla je rep, ki nosi na koncu pobočno krmilo vodoravno stojnostno ploščo. Na desni in na lev strani se nahaja visočinsko krmilo; to se stoji torej iz dveh delov. Sprednji del trupla nosi motor, kateri goni vijak pred nosilnim krovom. Za motorjem je sedež letala. Na desno in levo se razprostira nosilni krov, kateri ima torej desno in levo krilo. Truplo monoplana počiva spredaj na dveh, zadaj na enem kolesu, in sicer tako, da zavzemata na zemlji povečji prostorni položaj. Kot tožiteljica je nastopila proti njemu Mrs. Libcia Hollingshead s štev. 130 Griffithy St., ki zatrjuje, da je videla Pfeisterja, ki je ukradel medeno tablico z njenum imenom z njene pismenke nabiralnika. Pfeister zatrjuje, da je nedolžen, dasi so našli pri njemu tablico.

Louis Bleriot je glavni zastopnik enokrovnikov. Znan je posebno vsled poleti čez Canal la Manche (med Francijo in Anglijo) dne 25. julija 1909. "Bleriot" je zetel s tem svojim poletom načrtnost v zgodovino, piše neki strokovnjak, Francija ga je imenovala takoj vitezom častne legije in Paris ga je vspredel pri povratku kakor triumfuirajočega zmagovalca.

Nosilni krov Bleriotovega monoplana ima razpetino 8.60 m in površino 14 štirinajstih metrov. Dolgost aeroplana je 7.80 m. Medtem, ko so pri biplanih Voinisin in Wright vsi težki predmeti pritrjeni na spodnji nosilni krov, ima Bleriotov aeroplans, kakor sploh vsi monoplani, truplo, na katere so pritrjeni vsi deli aeroplana. Podaljšek tega trupla je rep, ki nosi na koncu pobočno krmilo vodoravno stojnostno ploščo. Na desni in na lev strani se nahaja visočinsko krmilo; to se stoji torej iz dveh delov. Sprednji del trupla nosi motor, kateri goni vijak pred nosilnim krovom. Za motorjem je sedež letala. Na desno in levo se razprostira nosilni krov, kateri ima torej desno in levo krilo. Truplo monoplana počiva spredaj na dveh, zadaj na enem kolesu, in sicer tako, da zavzemata na zemlji povečji prostorni položaj. Kot tožiteljica je nastopila proti njemu Mrs. Libcia Hollingshead s štev. 130 Griffithy St., ki zatrjuje, da je videla Pfeisterja, ki je ukradel medeno tablico z njenum imenom z njene pismenke nabiralnika. Pfeister zatrjuje, da je nedolžen, dasi so našli pri njemu tablico.

Grožnje rodbinske tragedije. V Hotelu na Češkem se je pred par tedni zastrupila hčerka tamošnjega železniškega postajališčnika, višjega uradnika. Par dñi po tem pa se je ta rodinska drama doigrala še na strašnejši način. Druga hčerka postajališčnika, Marija, je zadnjem potegnila v kolodovski restavraciji revolver iz žepa in se ustrelila. Bila je takoj mrтva. V razburjenosti, ki se je počastila navzočih, je tretja hčerka, Cecilia, neopazeno posegla po revolverju, ki je ležal kraj mrtve sestre. Prestršen gestje so takoj nato zasišali drugi streli in tudi Cecilia se je zdrugila mrtva na tla. Domnevna se, da je bil povod temu trojnemu samomoru kak neznan rodbinski dogodek.

Unimobilni 35letni učitelj Ficht v Mezzavalle (Graubünden) v Švici je ustrelil svojega očeta,

svojo mater in dve sestri, ranil je srečno tudi tretjo sestro in je potem usmrtil samega sebe.

Vjet železniški atentator.

Iz Brna na Moravskem se poroča: V Adamovem se arcičaril železniškega čevaja Bednarik, ker se ga zalobil, da je odstranjeval od železniških tračnic viake, in so s tem prepričili, da niso ponesrečili po proggi vozeči vlaki. V Adamovem se je zgodilo dne 19. avg. m. l. velika železniška nesreča. Tedaj se je ustrelil železniški aspirant Höll, ker so ga smatrali za kriveca te nesreče. Sedaj pa se splošno misli, da je ono nesrečo provzročil sedaj arcičaril Bednarik.

Rudnik hrastovine.

"Revue Forestière de France" poroča, da so v Rusiji okrilji rudnik — ako se more tako reči — hrastovine.

Nepriskovan božični dar.

Iz Berolina se poroča: Nepriskovan božični dar so podarili

častniki 165. nemškega pešpolkov polkovnemu podčastnikom.

Za božično podčastnikom so namreč

darovali srečko, ki pa je bila sedaj izbrana z glavnim dobitkom 200,000 mark.

Katol. Jednota.

Vzpostavljena dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

URADNIKI:

Predsednik: IVAN GERM, 521 Center St. Braddock, Pa.
 Podpredsednik: IVAN PRIMOZIC, Eveleth, Minn., Box 641.
 Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn., Box 424.
 Pomočni tajnik: MIHAEL MRAVINEC, Omaha Neb., 1234 So. 15th St.
 Blagajnik: IVAN GOUZE, Ely, Minn., Box 105.
 Zastupnik: FRANK MEDOSH, So. Chicago Ill., 948 Ewing Ave.

VRHOVNI ZDRAVNICKI:

Lt. MARTIN J. IVEC, Joliet, Ill., 900 No. Chicago St.

NADZORNICKI:

ALOIS KOSTELIC, Salida, Colo., Box 583.
 MIHAEL KLOBUCHAR, Calumet, Mich., 115 — Th St.
 PETER SPEHAR, Kansas City, Kan., 422 No. 4th St.

POROTNI ODBOR:

IVAN KERZINSK, Burdine, Pa., Box 128.
 FRANK GOUZE, Chisholm, Minn., Box 715.
 MARTIN KOCHHEVAR, Pueblo, Colo., 1219 Eller Ave.

Jednotino glasilo je "GLAS NARODA", New York City, New York.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse denarne pošiljatve pa na glavnega blagajnika Jednote.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Umrl so v Ljubljani: Josipina Rozina, tobačne tovarne delavka v p. 60 let. — Ana Kuhar, zasebnica, 81 let. — Ivan Kocjančič, tobačne tovarne delavec, 78 let. Ivan Knava, rejenec, 1 ura. — Marija Učar, užitkarica 62 let.

Zbilznil je 27. dec. v Hradeckega vasi št. 4 stanjujoči 45letni delavec Josip Naehrtigal. Najpravo je začel nad svojo ženo kričati, potem ji je pa s sekiro zagrozil, da jo potolče. Žena je prestrasena hitre zadevo ovdanosti najblžnjemu stražniku. Med tem časom je bil Naehrtigal s sekiro razobil doma že vsa okna. Ko je stopil stražnik v stanovanje, se je Naehrtigal spustil vanj in ga je ta s težavo preobvladal in odvedel na stražnico, odkoder so ga na odredbo zdravnika prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolničo v Ljubljani. Nesrečno je bil že svoj čas v blazinci na Studenku.

Cudovita histrost pošte. Mnogokrat se sliši hvaliti pošto radi njenje iznajdljivosti, a prav redkokrat se čuje tako hvala o ujetni histrosti. Posebno značilen sluečaj izredne "histrosti" preslavne postne naprave je ta: Neka gospica iz ugledne ljubljanske rodbine je dobila dne 17. dec. iz Tunisa v Afriki razglednico, ki je bila tam na pošti 16. avgusta 1909. Razglednica je torej hodila iz Tunisa polnih 30 mesecev ter srečno prispevala na svoje место kot pozdrav z onega sveta, kjer je prav par dni prej odpisljatelj razglednice se poslovil od te solzne doline. Da, da, histrost ni nobeno čaravninštvo!

Lep fan je Matvžek Jerič. Imel je intimno znanje z Josipino Pavlič od Sv. Petra pri Novem mestu. Ko je znanje rodilo sed, pa ni hotel o otroku nič več deti, brez Josipine Pavlič pa živeti ne more. Pavlič je seveda pretrgala z njim vse vezi, ker nemara svojega in njenega otroka. Tedaj ga je začela grizti ljubošumnost. Vedno je čakal bivšo dekle in jo hotel pridobiti si zoper s tem, da jo je prepel. Tudi pod okno je hodil, da jo je videl, potem pa začel iz jeze kamnenje metati v hišo. Ko je bilo pa Josipini Pavlič teh sitnosti odveč, je potožila svoje gorje orožnikom. Ti pa ne razumejo šale, kakor se je prepričal Jeričev Matevžek.

Tatvine. Pri pekovskem mojustru Avbeljnu na Glinach se je učil dva meseca 15letni Fr. Žlebnik iz Medvod. Dne 23. decembra je svojemu mojustru ukradel srebrno žepno uro, srebrno verižico, žensko srebrno verižico, dva zlata poročna prstana, pri strankah pa je inkasoval 10 K 60 vin. za prinešen kruh in neznano kamo pomognil. Običejen je bil v navadno pokovsko obliko, imel je perlerino in zelen klobuk. — Ilapen Antonu Zadnikarju je dne 23. dec. v Črni vasi nekdo izmakinil 20 K vredne čevlje. — Ko se je dne 23. dec. iz Nemčije pripeljal se z devetimi svojimi tovarisci delavec Ivan Perkovič iz Drežnika na Hrvaskem, je na južnem kolidvoru v Ljubljani ovadil, da mu je med vožnjo, ko je spel, iz žepa bilo ukradenih 100 K. Policija je dva osmujenca aretovala, in sicer Milana Gjutiča iz Kurjaka, kotar Gospic, in Marko Gujatiča iz Rudopolijsa na Hrvaskem ter in izročila sodišču. Sosebno je prišel v protislovje zadnjemu. Tudi je sicer, da je najbolj nedolžen člo-

lil, ni hotel povedati. — Nad restavracijo v bošketu v Trstu se je ustrelil 23letni F. Romeo velod nezreče ljubezni. Ko je prišel na mesto samomora zdravnik, je bil Romeo že mrtev. — Pod tramvaj je padel na Općini 68letni kmet iz Vrdele Anton Ravbar. Dobil je nevarne poškodbe na čelu in si zlomil desno roko. Odpeljal so ga v tržaško bolničino. — Mornar na postajni ladji "Panther" v Trstu Fran Jurčič je tako udaril gostilničarja Mat. Vukoviča, da je ta padel na tla in si pri padcu zlomil desno ključnico. Prepir se je začel zaradi natakrice, katero je Jurčič vedno odvračal od gostov, kar je gostilničarja zelo jezilo. — Zastrupila se je v Trstu zaradi nezreče ljubezni 17letna šivilja A. Delpiero. Umrla je tekmo ene ure.

Pobož na plesu. V Devinu so na nekem bali stepli plesale okoličani zaradi domaćih dekle. Med pretepom sta potegnili dva plesala samokrenev in sta oddala več strelov. 21letni kmet Josip Gruden, ki je prišel ranjen na tržaško zdravničko postajo, kjer pa ni hotel povedati, kdo ga je ranil. O čemur poročamo zgoraj, je bil tudi navzoč in je dobil dve rani na vrata in na obrazu. Tudi dva druga fanta sta bila lahko ranjena.

Ponesrečeni parniki. Lloydov parnik "Stambul", ki je nasledel na rtu Bianco, so izpraznili, na kar se jim je posrečilo, da so ga potegnili zoper v morje. "Stambul" je dobil le neznatne poškodbe. — Parnik "Isea", ki je last parobroda družbe "Dalmatia", je popolnoma zgorel. Ogen je nastal vsled eksplozije spirita in se je takoj hitro razširil po celem parniku, da je bilo gašenje onemogočeno in da se je možno v zadnjem trenutku z velikimi težkočrami rešilo. Parnik je popolnoma zgorel, ostanke ladje pa jih potopila neka torpedovka avstro-vojne mornarice z nekaj strelji iz fopa.

Ponesrečena jadrnica. Hitra jadrnica "Lea Monaca" je med vožnjo iz Ancone v Reko nasledila v bližini Velikega Lošinja nepečeno plitvino, kjer je obtičala. Pristanški kapitan je postal na pomoč uradni parnik "Neptun". Stanje jadrnice je jako nevarno, ker se jadrnica vedno bolj nagiba in se bo bržotne potopila.

STAJERSKO. Umrl je v Gornjem gradu po mnočni bolezni učitelj Ignac Šijavec.

UMRLO JE V GRADCU. Umrl je v Gradcu posestnik J. Žmavec iz Kapel pri Brežicah. Bil je tako razumnen in izobražen mož ter svoje čase znan knemetski govornik. Njegov bratje so eden trgovec v Rajhenburgu, drugi inspektor knežjih posestev v glasovitem Johannisburgu ob Reni in tretji uradnik v praški vseučiščni knjižnici.

Iz Maribora poročajo o veliki nezadovoljnosti s sklepom občinskega odbora glede zvišanja najemninskega vinarja od 9½% na 11½%. Splošno se govori, da bodo hišni posestniki itak vračunili strankam 12 in ne 11½ vinarja, ob česar bodo imeli škodo stranke in mestna občina. Zato se namernava dotični sklep spremeniti in skleniti zvišanje na 12%.

Iz Gradca. Na fizikalnem zavodu graškega vseučišča so uredili postajo za brezplačno brzovanje. Posrečilo se je doseči zvezdo z Gibraltarom in mestom Vilssingen.

Iz Konjic. Dne 23. dec. zjutraj se je splazil nek uzmovč v kapelijo in odnesel iz vikarievo sobe v 1. nadstropju srebrno uro z verižico in prilično 200 kron denarja.

Z podpredsednika pri štajerskih namestniji. Je imenovan dvorni svetnik Karol Myrač pl. Rheinfeld. Služboval je doslej v Solnogradu.

Iz Celja. Dne 22. dec. zvečer je nastal v Pachiaffovi tovarni vsed slabje peči ogenj, ki so ga pa domači poprej pogasili, ko je došla požarna bramba.

Napad. Ko se je na sveti večer ob 8. uri vračal neki železniški uslužbenec s Praprotnega proti Bukovici nad Škofjo Loko, sta ga na cesti napadla dva lopova, hoteča ga oropati. Mož se je rešil h kovaču Lotriču. Pravi, da sta bila lopova še mlada in brez brk.

PRIMORSKO. Poročilo se je v Barkovljah učitelj Ivo Samec z gospodinjo A. Delo Martelančevu.

Nezgode. Na zdravniški postaji v Trstu se je zglasil 21letni kmet Josip Gruden iz Devinske okolice. Bil je obrestljen na glavni na vrata. Kdo ga je obstre

KOROŠKO.

Mrtvo so našli v njenem stanovanju v Celovcu učiteljico klarvirja Ido Tomčeve. Tomčeva je umrla vsled otrupenja sreca.

Po polnočni maši. V stolni cerkvi Celovcu je našel cerkvenik na koru za orgljam skritega nekega vojaka s svojo ljubico, ko je bila že cerkev popolnoma prazna. Začlubilni parček, ki je hotel ostati v cerkvi, se ni hotel odstraniti iz svojega skrivališča, dokler ni poklical cerkvenik policaja, ki je oba odpeljal na policijo.

Izmisliši roparski napad.

Pred nekaj časom je naznana delavka Ana Boričeva iz okolice Volšperka, da jo je na poti od zvezde napadel v gozdu neznan možki in ji vzel ves denar. Po daljši preiskavi je sedaj Boričeva priznala, da je prisluženi denar sama porabila in si izmisliši napad, ker se je bala priti domov k svojemu možu brez zaščitnika.

Dober gospod.

"Popovič je dober gospod; ta teden mi je že trikrat odpovedal službo, ter mi je vsakkrat kar izplačal tedensko plačo."

KRETANJE PARNIKOV
KEDAJ ODPLUJEJOVIZ NEW YORKA

PARNIK	ODPLUJE	V
Zealand	jan. 17 Antwerpen	
Argentina	17 Trst - Flume.	
La Bretagne	18 Havre.	
St. Louis	20 Southampton	
Chicago	20 Havre.	
G. Washington	22 Bremen	
New Amsterdam	22 Rotterdam	
Olympic (novi)	24 Southampton	
Lapland	24 Antwerpen	
La Lorraine	25 Havre	
Philadelphia	27 Southampton	
Nordland	30 Rotterdam	
Kronland	31 Antwerpen	
Celtic	1 Liverpool	
La Touraine	1 Havre	
New York	3 Southampton	
Pres. Lincoln	3 Hamburg	
Rothesay	3 Havre	
Ryndam	6 Rotterdam	
Finland	6 Bremen	
La Savoie	7 Antwerpen	
Oceanic	8 Havre	
Niagara	10 Southampton	
	10 Havre	

Glede cene za parobrodne listke in vsa druga pojasnila. Izbrnite se na: FRANK SAKSER
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Samo \$1.00

velja 6 zvezkov (1776 stran)

V Padišahovej senči
s poštnino vred.
GLAS NARODA,
82 Cortlandt St., New York

16-17-1

50.000 knjižic
zastonj možem.

Vsaka knjižica je vredna \$10.00 bolnemu človeku. Ako trpite na katerikoli možki bolezni, želimo, da takoj pišete po to čudežno knjižico. V lahko razumljivem jesiku vam ta knjižica pove, kako se na domu temeljito zdravi sihi ali zastavljeni krvi, živوتna slabost, zguba spolne kr. po-ti, revmatizem ali kostobol, organske bolezni, želodec, jetra in bolezni na obistih v mehurju. Vsem tistim, kateri se so že našli in načeli v navlčenih včasnega plácenja brez vsakega vpeča, itako da lahko pride do trdne zdravje. Tisoč mož je zadobil perfektno zdravje, te lesno morč in poživljene potomce dragocene knjižice, ki je zato znanost in vsebje zastonj. Mi plačamo tudi poštnino. Posljite nam vaš naslov, da vam mi pošljemo našo knjižico v vsem materinem jeziku popolnoma zastonj.

Posljite nam ta odrezek se danes.

Dr. JOS. LISTER & CO., Ans. 702 Northwesern Bldg., 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.

Gospodje: Zanima me ponuda, s katero nudite Vašo knjižico brezplačno, in prosim, da mi jo pošljete takoj:

Ime .....
Pošta ..... Država .....

EDINA SLOVENSKA TVRDKA.

ZASTAVE, REGALIJE, ZNAKE, KAPE
PEČATE IN VSE, POTREBSCINE
ZA DRUSTVA IN JEDNOTE.

Delo prve vrste. Cene nizke.

F. KERŽE CO.

2616 S. LAWNDALE AVE., CHICAGO ILL.

SLOVENESKE CENIKE POSILJAMO ZASTONJ.

Phone 246.

FRANK PETKOVSEK,
Javni notar — Notary Public,
718-720 Market St., WAUKEGAN, ILL.

PRODAJA fina vina, najbolje žganje te
izvrstne smotke — patentovana zdra
vila.

PRODAJA vojne listke vseh prekomor
skih črt.

POŠILJA denar v star kraj zanesljive
in pošteno UPRAVLJA vse v notarski posel spada
joča dela.

Zastopnik "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York.

Vstanovljena dne 16. avgusta 1908.

Sanktovirana 22. aprila 1909 v državi Penns. s sedežem v Conemaugh, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, R. F. D. No. 1. Conemaugh, Pa.
Vicepredsednik: JAKOB KOCJAN, Box 508, Conemaugh, Pa.
Glavni tajnik: VILJEM SITTER, Box 57, Conemaugh, Pa.
Pomočni tajnik: ALOJZIJ BAVDEK, Box 1. Dušnje, Pa.
Glavni blagajnik: IVAN PAJK, L. Box 228, Conemaugh, Pa.
Pomočni blagajnik: IVAN BREZOVEC, Box 6, Conemaugh, Pa.

NADZORNIKI:

FRANK BARTOLJ, I. nadzornik, 918 Wooster Ave. Barberston, Ohio.
ANDREW VIDRNIK, II. nadzornik, P. O. Box 622, Conemaugh, Pa.
ANDREW BOMBAC, III. nadzornik, Box 1669 E. 83rd St., Lorain, Ohio.

POROTNIKI:

JOSIP SVOBODA, I. porotnik, R. F. D. No. 1, Box 122 Conemaugh, Pa.
ANTON PINTAR, II. porotnik, Box 315, Claridge, Pa.
MIHAEL KRIVEC, III. porotnik, Box 324, Primero, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNICKI:

S. A. E. BRALLIER, Grove St., Conemaugh, Pa.

Cenjena društva, ostromo njih uradnik, so ujedno prošeni, pošljati uenar naravnost na blagajnika in nikogar drugega, vse dopisne pa na glavnega tajnika.
V slučaju, da opazijo društveni tajnik pri mesecnih poročilih, ali sploh kjeribolj v poročilih glavnega tajnika kakre ponarjanljivosti, naj to nemudoma nasmemo na urad glavnega tajnika, da se v pribinjuje popravi.

Društveno glistilo je "GLAS NARODA".

PEKLENSKO ŽIVLJENJE.

ROMAN.

Francoski spisal Emil Gaborau.

Predstavlja "G. N." Bert P. Lakner.

(Dalje.)

Njegov nastop je kazal še večjo jezo, kakor njegove besede. Vrgel se je na stol, ter se prikel z obema rokama za glavo, kakor da bi mu jo hotel razstreliti.

Jeza ga je dušila, še bolj pa-nekaj, česar si ni hotel priznati: vse se mu je oglasaš. Gotovo mu inel veliko predskodov, in že dolgo ni jemal na nič več ozire, ker se mu je zdedo preneumno. Toda do tega dne se ni nikdar odkritko krišil zapovedi časti. Medtem, ko je v tem slučaju —

"Cin, katerega ste izvršili, je vreden vse obsoje, gospod marki," se je oglasil gospod Fortunat.

"Samo pridig ne!"

"Ne morejo nič skoditi."

Marki je zmagjal z rameni, in rekel z glasom trpkega zasmeha: "Torej, moj najdržaj! Fortunat, vam je veliko na tem ležeče, da izgubite svojih štiridesetisoč frankov, katere ste mi dali naprej? — To se prav lahko zodi. Hitite k Argelesovim, poklicite gospoda Corallia vun, ter mu dajte v mojem imenu drugo povelje. Tekmec je potem rešen in pričeni milijone gospodične Margarete."

Gospod Fortunat je molčal. Markiju ni mogel reči: "moj denar je izgubljen, le predobro mi je to znano — gospodična Margareta nima milijonov, in vi ste zmanj zakrivili hudo delstvo."

To prepiranje ga je tudi privelo do navideznega moraličnega ogorenja. Za svoj izubleni denar se je hotel maščevati.

Ali pa bi mogoče govoril tako, če bi imel še mnogo upanja? Gotovo ne.

Naj bode tenu že kakor hoče, priznati moramo, da je bil gospod Fortunat resno ogorčen nad činom, katerega je imenoval vse obsoje vrednega. In v resnici je bilo nekaj zelo zlobnega, kar si je izmisliš marki Valorsay, medtem, ko je bil Fortunat bolj za nežnejša sredstva. Drugič pa je to bilo izven njegovega delokroga. Vse to so bili vzroki, da je markija zaničeval v sebičil vzvišenega nad njim.

Kaj takega se dogaja vsak dan, in res je veselje poslušati, kako obsojajo lopovi čine svojih sovračnikov. Saj vidimo tudi, kako postope — goljuf na borzi s cestnim roparjem — ter obratno.

Z največjim naporom se je markiju Valorsay sedaj posrečilo, da se je zbral, ter zopet ponosno dvignil glavo. Nato je vstal in rekel:

"Vse to je lepo in dobro zato nisem nič manj radoveden, izvedti izid mojega majhnega preračuna. — Najdražji mi! Fortunat, odstejte mi petsto zlatnikov, katere mi imate dati — in potem lahko noč!"

Odvetnik je čakal na ta trenutek, pa se je vendar tresel.

"Neutolažljiv sem, gospod marki," jo odgovoril z rahlim smehljajem. "Ravno tegadelj sem prisel čisto proti svoji navadi takoj pozno domov. Upal sem najti bankirja, ki mi je bil prej vedno na uslužu, gospoda Prosper Bertonya — saj veste, onega, ki je poročil netakino gospoda Andreja Fauvela —"

"K stvari — prosim."

"No dobré! Nikjer nisem mogel dobiti onih desetisoč frankov."

Bledi markijev obraz je naenkrat postal krvavordeč.

"Ali se salite?" je vzkliknil.

"Zal — ne."

Za minutno je nastal molk. Marki je menda premisljeval, kak posledice ima zanj Fortunatova izjava; gotovo so morale biti resne, ker je rekel s skoraj grozecim glasom: "Saj vendar veste, da rabim denar — na vsak način ga moram imeti."

Gospod Fortunat bi si gotovo raje dal odsekati glavo, kakor da bi se ločil od te svote. Toda iz drugih ozirov mu je bilo pa tudi mnogo na tem ležeče, da ostane z markijem začasno v dobrem razmerju. Rekli so mu sicer, da je gospod grof Chalusse bližu smrti — toda mogoče je bilo vendarle, da okreva, in potem bi mu postal gospod Valorsay zopet zelo dragoven. Ker je moral tedaj čuvati dva klijenta, je prišel v veliko zadrego.

"Kaj takega se more pripeti samu meni," je rekel: "računal sem na plačilo" — tu se je pa naenprat prekinil, se udaril z roko po čelu in nadaljeval: "Toda gospod marki, zakaj pa ne zahtevate te svote od kakšnega svojih prijateljev, na primer od vojvod Champdebe ali grofa Commarin — to je dobrá misel, resnično!"

Toda gospoda Valorsay ni bilo lahko ukaniti. Njegova naravna bistrost se je naravnost čudovito razvila, odkar se je moral vsak dan boriti s zadregami in braniti svojo kožo, kakor se je izrazil. Velike zadrege gospoda Fortunata tedaj ni poglobil, in zadnjih predlog mu je vzbudil nezaup v največji meri.

"Kako?" je rekel počasi in ozljivo, "kaj takega mi sve tujete, dvajsetprocenčni mojer! — To je pa že preveč! — Odkdaj ste pa izpremenili svoje mnenje v tem pogledu?"

"Kakšno mnenje?"

"No, ali niste bili vi, ki ste mi rekli pri najinem prvem pogovoru: vse, kar vas more rešiti, je, da si nikdar v svojem življenju ne izposodite nič enega zlatnika od kakake svojih prijateljev. — Navadni upnik vzame visoke obresti, in ako je plačan, molči — prijatelj pa ni prej zadovoljen, dokler ves svet ne izve, da vam je moral pomagati. — Oderuh je še vedno boljši." To se mi je zdelo prav pravdelno, in bil sem tudi vasega mnenja, ko ste še pristavili: "Torej,

gospod marki, pod nobenim pogojem ne delajte dolgov pred poroko. — Boljše je, ako ne jeste. — Na površju imate se kredit, toda tla so vam podkopana. — Prijatelj, ki se izrazi: mislim, da se nahaja Valorsay v zadregi" — lahko zapali mino in vas požene v zrak."

Gospodu Fortunatu je začelo prihajati gorko. Nikdo mu ne bi mogel očitati, da mu manjka drznosti, toda dogodki tega večera so bili preveč zaanj. Vedno popolnoma miren, kadar je imel reševati kako zadevo drugih, je bil čisto zmešan, ko je moral misliti nase. Upanje na dobreči in jeza vsed izgube, vse to je povzročilo, da ni mogel več jasno misliti. Podoben je bil onim mojstrrom pri igranju, ki se v teoriji hladnejši, kakor led, in ki morejo dati drugim igralcem izvrstne nasveti, sami pa izgubijo glavo, ako se dotaknejo kart in alk igrajo na lasten tajnik. Ker je dobro opazil, da je polomil, je začel iskati sredstev, ki bi mu pomagali iz te zadrege. Ker jih pa ni našel, je prišel v še večjo zadrego.

"Ali ste mi to rekli ali ne?" je silil gospod Valorsay vanj. "Kaj mi morete na to odgovoriti?"

"Okolnosti —"

"Katero?"

"No — nujne okolnosti — nobeno pravilo ni brez izjem — jaz nisem mogel vedeti v naprej, da boste denar tako hitro porabili. — Štiridesetisoč frankov, katere sem vam posodil tekom petih mesecov — torej ogromno svoto — na vašem mestu ne bi tako razispaval — varčeval bi —"

Prenehati je moral, kajti gospod Valorsay ga je tako prodrljivo in tako grdo pogledal, da se je kar stresel.

Jezen je bil sam nase. "Neumen postajam," je rekel neslišno. "Zelo pametni nasvet," je porogljivo odgovoril zadolženi plemlj. "Zakaj mi pa ne svetujete, da prodam vozove, konje, in da se nastanim v Amelot ulici v četrtem nadstropju nad dvoriščem? To je bilo vendar naravno, ni res? In gospod Chalusse bi seveda imel še večje zaupanje vame."

"Ne da bi posegli tako daleč naprej, bi —"

"E, molči vendar," ga je prekinil marki razjarjen, "saj veste bolj kakor vsak drugi, da sem naravnost prisiljen razispavati. Istopako vam je tudi znano, da moram čuvati zunanj sijaj. Le tako je mogoča moja rešitev. Igral sem, živel, stavil i — in to moram nadaljevati. Prišel sem že do tega, da sem začel Ninette Simpton, za katero sem napravil že toliko neumnosti, sovražiti in zaničevati. toda klijut temu je obdržal — potrebujem jo v reklamno svrhu. — Metal sem bankovce po tisoč dolarjev skozi okno, nikdo mi ne more braniti, da jih ne bi še naprej — toda ni jih. — Kaj bi rekli ljudje, če bi naenkrat prenehalo vse to? "Valorsay je pri kraju!" in potem, zhogni dejnje. In smehjam se tudi vedno, ker se moram. — Kaj bi rekli moje sluge, dvajset volumnov, katere plačujem, če bi me videli v skrbih? Ali vam je znano, Fortunat, da sem moral jesti v klubu na upanje, ker sem plačal zjutraj mesečno krmo za moje konje?"

"Res je, da imam doma stvari, ki so velike vrednosti, toda ne morem jih prodati, ker bi ljudje to opazili. Gledališki igralec tudi ne proda svojih oblek, ker je lačen, ampak rajše ne jen: in kakor hitro pride ura nastopa, se obleče v žamet in svilo, ter pojde s praznim želodecem bogve kaj. In tako delam tudi jaz, Robert Dalbon, marki Valorsay."

(Dalje prihodnjič.

NAZNANILO.

Odobren "motu proprio".

Spanjski kralj Alfons je potrdil dekret, s katerim odobruje papežev "motu proprio" glede odprave praznikov.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim rojakom v Scofield, Utah, in okolici naznajamo, da smo za tankačišči okraj pooblaščeni.

POZOR!

Ljubezen in maščevanje, 102 zvezka \$5.00.

Ciganska sirota 100 zv. \$5.00.

Strah na Sokolovem 100 zv. \$5.00.

Grofca beračica \$4.00.

Beračeve skravnosti \$6.00.

Tisoč in ena noč \$6.00.

To so izvanredno nizke cene poštne uročenja. Narodila s denarjem pošljite na:

GLAS NARODA,

82 Cortlandt St., New York City.

Za vsebino tujih oglasov ni odgovorno ne upravnosti, ne uredništvo.

UPRAVNIŠTVO GLASA NARODA.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim rojakom v Collinwoodu, Ohio, in okolici naznajamo, da je za tankačišči kraj naš zastopnik

Mr. MATLJA SLAPNIK,

1540 Daniel St., Collinwood, O.,

kateri je od nas pooblaščen pobirati

naravnino za "Glas Naroda" in

knjige. Ker je g. Slapnik tankačiščni rojak dobro znan; zato gre za

priporočamo, da se naši cenji narocniki pri njem na naš list in kajige

narocujejo.

Upravnost "Glas Naroda".

Za vsebino tujih oglasov ni odgovorno ne upravnosti, ne uredništvo.

POZOR NA VZALEGA SLOVENCA!

Vsak potnik, ki potuje skozi New York bodisi v stari kraj ali

pa iz starega kraja naj obidiče

PREVI SLOVENSKO-HRVATSKI

HOTEL AUGUST BACH,

145 Washington St., New York

Corner Cedar St.

Na razpolago so vedno čiste

sobe in dobra domača hrana v

nizkih cenah.

Upravnost "Glas Naroda".

Za vsebino tujih oglasov ni odgovorno ne upravnosti, ne uredništvo.

POZOR NA VZALEGA SLOVENCA!

Vsak potnik mora paziti, da pride na pravo številko:

82 Cortlandt St., New York.

Vsa pisma, pošljatve in nakaznice se imajo glasiti na:

FRANK SAKSER.

Ako želi kak rojak v Zjednjenih državah ali v stari domovini kaj poizvedeti,

naj se obrne name ter mu drage volje dam odgovor.

FRANK SAKSER.

Ako želi kak rojak v Zjednjenih državah ali v stari domovini kaj poizvedeti,